

NORGES HØYESTERETT

Den 10. desember 2015 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Skoghøy, Tønder og Normann i

HR-2015-02463-U, (sak nr. 2015/2163), straffesak, anke over kjennelse:

Den offentlige påtalemyndighet

mot

A

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder spørsmål om adgangen til ransaking med grunnlag i siktelse for forsøk på overtredelse av straffeloven § 201 a.
- (2) A, født 00.00.1981, ble av politimesteren i Romerike siktet for overtredelse av straffeloven (1902) § 201 a, jf. § 49. Grunnlaget for siktelsen er gjengitt slik:

"Fredag 25. september 2015 kl. 12.34 i ...vegn 0 i X kontaktet han B (f. 00.00.2001) over meldingstjenesten 'Messenger' hvorpå han forsøkte å overtale B til å møte seg."
- (3) Den 7. oktober 2015 begjærte påtalemyndigheten i medhold av straffeprosessloven § 197 første ledd, jf. § 192 første ledd, ransaking av siktedes bopel og andre rom siktede disponerer. Det ble særlig ønsket ransaking etter PC, smarttelefon og andre elektroniske lagringsmedier som kunne inneholde bevis i saken. Ransakingen skulle gjennomføres for å sikre bevis og/eller beslaglegge gjenstander som kunne inndras eller utleveres.
- (4) Ved Øvre Romerike tingretts beslutning 8. oktober 2015 ble begjæringen om ransaking ikke tatt til følge.
- (5) Påtalemyndigheten anket til lagmannsretten. Siktede ble i medhold av straffeprosessloven § 381 tredje ledd andre punktum ikke gjort kjent med anken.

- (6) Ved Eidsivating lagmannsretts kjennelse 12. november 2015 ble anken – under dissens – forkastet.
- (7) *Påtalemyndigheten* har anket til Høyesterett. Anken retter seg mot lagmannsrettens lovtolkning. Det er i korte trekk gjort gjeldende at lagmannsrettens flertall tar feil når det er lagt til grunn at grensen for straffri forberedelse ikke er overtrådt. Siktede har gjort alt i sin makt for å kunne gjennomføre den straffbare handlingen, men ble stanset av fornærmede. Vilkårene for straffbart forsøk er oppfylt. Det alminnelige forsøksansvaret kan medføre straffansvar allerede på tidspunktet for kontaktetablering. Lagmannsrettens flertall blander sammen muligheten siktede har til frivillig å tre tilbake fra et forsøk, og situasjonen hvor han blir stanset i sitt forsett. Det er ingen tvil om at siktede hadde til hensikt å begå en handling som nevnt i straffeloven (1902) §§ 195, 196 eller 200 andre ledd. Flertallet har videre anvendt et for strengt beviskrav. Det er nedlagt følgende påstand:

"Lagmannsrettens kjennelse datert 12.11.2015 i sak 15-159361 oppheves."

- (8) *Siktede* er ikke gjort kjent med anken, jf. straffeprosessloven § 381 tredje ledd andre punktum.
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at det er tale om en videre anke over kjennelse, og ankeutvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens lovtolkning og saksbehandling, jf. straffeprosessloven § 388 første ledd nr. 2 og 3. Anken retter seg mot lovtolkningen og således mot noe utvalget kan prøve.
- (10) Vilkåret for å beslutte ransaking er at noen "med skjellig grunn mistenkes for en handling som etter loven kan medføre frihetsstraff", jf. straffeprosessloven § 192 første ledd. I dette tilfellet gjelder det forsøk på overtredelse av straffeloven § 201 a, som lyder:

"Med bøter eller fengsel inntil 1 år straffes den som har avtalt et møte med et barn under 16 år, og som med forsett om å begå en handling som nevnt i §§ 195, 196 eller § 200 annet ledd har kommet frem til møtestedet eller et sted hvor møtestedet kan iakttas."

- (11) *Siktede* hadde oppnådd kontakt med fornærmede over meldingstjenesten "Messenger". At fornærmede var 14 år, var opplyst på hennes "nettprofil". Av utskriften av den kommunikasjonen som fant sted, framgår at siktede gjorde flere forsøk på å få fornærmede til å møte ham. Han omtalte siktede som "søt og skjønn", at møtet kunne være hemmelig, og at et møte hadde vært "kult, koselig og litt spennende". Kommunikasjonen ble avsluttet da fornærmede gjorde det klart at hun ikke var interessert i et møte.
- (12) Lagmannsrettens flertall kom til at den nedre grense for straffbart forsøk ikke var overtrådt. Etter å ha gjennomgått vilkårene for straffbart forsøk, jf. straffeloven § 49, og relevante rettskilder – herunder en påpeking av at lovproposisjonen holder åpen muligheten for at kontaktetablering "etter omstendighetene" kan gi grunnlag for forsøksstraff – uttalte flertallet:

"I vår sak kom det ikke så langt som til at tid og sted for et eventuelt møte ble nevnt. Det mangler derfor mye for at de to 'ytre' elementene i gjerningsbeskrivelsen – avtale og fram møte – er oppfylt. Den psykologiske forskjellen mellom det som allerede er gjort og det som gjenstår framstår også som relativt betydelig. Terskelen for å ta kontakt på nettet må antas å være betydelig lavere enn terskelen for faktisk å møte fram til et avtalt møte av en slik karakter, og med et slikt formål, som det er tale om her. Flertallet er enig i at siktede med skjellig grunn kan mistenkes for å ha gjort det som er beskrevet i grunnlaget for siktelsen av 7. oktober 2015. Men selv om det også skulle være grunnlag for å mistenke ham for å ha hatt forsett om å begå seksuelle overgrep i forbindelse med et eventuelt møte, rammes det som er beskrevet etter flertallets syn ikke som forsøk på overtredelse av straffeloven (1902) § 201 a."

- (13) Ankeutvalget kan ikke se at det som lagmannsretten her uttaler, bygger på en feil lovforståelse, jf. Rt. 2008 side 867 avsnitt 20 og Rt. 2011 side 1455 avsnitt 32. Den konkrete subsumsjonen kan utvalget ikke prøve.
- (14) Utvalget kan heller ikke se at det er holdepunkter for at lagmannsrettens flertall har lagt til grunn et uriktig beviskrav. Lagmannsrettens flertall har avgjort saken på bakgrunn av at det ikke foreligger en "handling som etter loven kan medføre frihetsstraff", jf. straffeprosessloven § 192 første ledd. Det lavere beviskravet ved anvendelsen av tvangsmidler gjelder spørsmålet om det er skjellig grunn til mistanke, og ikke tvil om forholdet er straffbart eller ikke. Det er ikke noe som tyder på at lagmannsretten har anvendt et for høyt beviskrav ved mistankevurderingen.
- (15) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

Anken forkastes.

Bård Tønder
(sign.)

Jens Edvin A. Skoghøy
(sign.)

Kristin Normann
(sign.)

Riktig utskrift: